

lånefonden, samt till karolinska institutet 5,000 kr. till det stipendium, som bar hans namn.

Tryckta arbeten: Den elakartade eller asiatiska koleran af dr G. Budd. Sthm 1848. 93 s. (Övers.) — En ny metod att uppföda afvande barn och dibarn, föreslagen af dr J. Gumprecht (Hygiea, Bd 11, 1849, s. 736—741). — Utdrag ur berättelse till K. sundhetscollegium om en . . . utländsk, vetenskaplig resa sommaren 1851 (Hygiea, Bd 15, 1853, s. 3—19, 65—80, 129—135). — Årsberättelse öfver helso- och sjukvården vid allmänna barnhuset i Stockholm för år 1852 (Hygiea, Bd 15, 1853, s. 590—602, 641—654, 714—722); för år 1854 (Hygiea, Bd 17, 1855, s. 657—674); år 1855 (Hygiea, Bd 18, 1856, s. 825—850); år 1865 (Hygiea, Bd 28, 1866, s. 411—413). — Några ord om opiets användbarhet i åtskilliga barnsjukdomar (Hygiea, Bd 25, 1863, s. 91—96). — Om dödligheten bland späda barn och några af orsakerna dertill (Sv. läkaresällskapets nya handl., Bd 12, 1863, s. 83—122; tal vid nedläggandet av ordförandeskapet i sv. läkaresällskapet 4 okt. 1859). — Om några af helsovattnets användbarhet i vissa sjukdomar inom barnåldern (Hygiea, Bd 26, 1864, s. 461—463, 515—521). — Om strypsjuka (Med. archiv, Bd 2, 1864—65. 88 s.). — Meddelanden från pediatrika kliniken å allmänna barnhuset i Stockholm för år 1868 (Nord. med. arkiv, Bd 2, 1870, N:o 1, 9, 15. 56, 41, 23 s.). — Fall af cancer under barnåldern (Hygiea, Bd 32, 1870, s. 126—134). — Om retrofaryngealabscess hos späda barn (Nord. med. arkiv, Bd 3, 1871, N:o 24. 16 s.; beriktigande ibid., Bd 4, 1872, N:o 6). — Från hvem ärfves syfilis? Gemäle till dr Adam Öwre (Nord. med. arkiv, Bd 4, 1872, N:o 27. 20 s.). — Om vården af barn under de första lefnadsåren. Sthm 1874. 79 s. 3:e uppl. Sthm 1887. 80 s. (Ur vår tids forskning, 11.) — Pediatrika meddelanden (Nord. med. arkiv, Bd 8, 1876, N:o 16. 36 s.; Bd 11, 1879, N:o 1. 20 s.). — Ueber die Anwendbarkeit der Salicylsäure im zarteren Alter (Central-zeitung f. Kinderheilkunde, Jahrg. 1, 1877, s. 19 f., 35 f.). — Ueber simulierte Krankheiten bei Kindern (Central-zeitung f. Kinderheilkunde, Jahrg. 1, 1877, s. 243 f., 259 f.). — Ueber die scrophulose Ophtalmie (Central-zeitung f. Kinderheilkunde, Jahrg. 2, 1878, s. 23 f.). — Råd och anvisningar vid vården af späda barn. Sthm 1878. 16:o 24 s. (Utg. av K. medicinalstyrelsen.) — Meddelanden från pediatrika kliniken vid allmänna barnhuset i Stockholm (Nord. med. arkiv, Bd 14, 1882, N:o 12. 22 s.). — Meddelanden och praktiska notiser i Hygiea (1854, 56, 62, 66, 68, 69, 74), i Central-zeitung f. Kinderheilkunde (1879) och Archiv f. Kinderheilkunde (1881, 83) m. fl.

Källor: Eckl. dep. handl. 15 okt. 1858 (meritförteckn.), RA; K. brev å allmänna barnhuset; A. J. Bruzelius, Sv. läkare-matrikel, 1 (1886); Karolinska institutets historia, 3 (Pediatrika kliniken av O. Medin). — Se i övrigt: O. Medin, Hjalmar August Abelin (Hygiea, Bd 55, 1893:2, s. 529—540).

O. MEDIN.

2. Gustaf Rudolf Abelin, den föregåendes broder, f. 17 maj 1819 i Linköping, † 19 sept. 1903 på Björnsnäs. Volontär vid första livgrenadjärregementet 4 mars 1837; student i Uppsala 13 mars 1838; furir vid nämnda regemente 11 maj s. å.; avlade officersexamen 6 mars 1839 efter att hava genomgått J. A. Hazelius' privata kurs för unga officerares bildande; underlöjtnant vid Närkes regemente 12 juli s. å.; kommenderad till gymnastiska centralinstitutet 1840 och 1846; löjtnant i regementet 3 dec. 1846; regementskvartermästare 15 maj 1850; kaptän i regementet 2 nov. 1855; överstelöjtnant och förste major vid södra skånska infanteriregementet 9 juli 1862; ledamot av kommittén för avgivande av

G. R. Abelin.
Fotografi.

förslag till särskild strafflag och disciplinär stadga för armén 13 okt. 1863, vilken kommitté inkom med sina förslag 23 juli 1864 samt jan.—juni 1867 ånyo sammanträdde för granskning av förslag till rättegångslag för krigsmakten; ledamot av svensk-norska kommittén för avgivande av förslag till gemensam modell för snabbskjutande bakladdningsgevär 25 okt. 1866—12 apr. 1867; överste och chef för norra skånska infanteriregementet 15 mars 1867; generalmajor i armén samt statsråd och chef för lantförsvarsdepartementet 5 juli s. å.; ledamot av riksdagens första kam-

mare 1871 urt.—98; erhöll avsked från statsrådsämbetet 5 dec. 1871; generallöjtnant i armén s. d.; generalbefälhavare i andra militärdistriktet 12 juli 1872; ledamot av kommittén för granskande av inom generalstaben utarbetat förslag till ny härordning 3 okt. 1873—14 apr. 1874 samt av den 2 okt. 1874 förordnade kommittén för granskning av övergångsförslag till ny härordning, vilken i dec. s. å. avgav utlåtande rörande förslag till värnpliktslag och i mars 1875 huvudbetänkande; ordförande i direktionen för Göta kanalverk 11 sept. 1885; erhöll avsked från sin generalbefälhavarbefattning 25 nov. 1887 och ur generalitetets reserv 19 jan. 1900; RSO 1863; LKrVA 1867; KSO 1868; KmstKSO 1869; RoKavKMO 1886; erhöll dessutom ett flertal utländska ordnar.

Gift 25 juli 1863 med Charlotta Emerentia Karolina Zethelius, f. 28 maj 1841, dotter till brukspatronen Karl Zethelius.

A. gjorde sig redan tidigt bemärkt inom flera områden. Såsom regementskvartermästare ansågs han oöverträfflig på grund av författningskunskap och stor arbetsförmåga. Hans djärvhet och skicklighet som ryttare var känd i vida kretsar och ådrog honom vid ett storläger å Ladugårdsgärdet Karl XV:s uppmärksamhet. Vid sidan av sin militära tjänst och sina energiskt bedrivna

fackstudier fann A. tillfälle att såsom gymnastiklärare vid Karolinska läroverket i Örebro nedlägga ett banbrytande arbete på skolornas fysiska och militära uppfostran. Gevär anskaffades frivilligt av lärjungarnas målsmän, som lagt märke till den goda hållning, lystring och det levande intresse, som A. lyckats bibringa ungdomen. Skolans uniform infördes på A:s föranstaltande.

A. ställdes emellertid snart inför större uppgifter. Efter en även enligt nutida förhållanden ovanligt hastig befordran inom regementsofficersgraden togs han från år 1863 i anspråk för kommittéuppdrag, bl. a. rörande nya krigslagar, som genom mildrande av straffbestämmelserna skulle minska allmogens motvilja mot värnpliktens utsträckning. Vid denna tidpunkt hade frågan om lantförsvarets ordnande blivit aktuell på grund av de omstörtande politiska tilldragelserna i Europa och böndernas strävan att använda sin genom representationsreformen vunna maktställning för att från jorden avlyfta indelningsverkets bördor. 1867 års riksdag begärde, att K. M:t ville låta utarbета ett härordningsförslag, enligt vilket armén skulle bestå av stam, innefattande befäl och trupp, samt beväring, och samtidigt överväga möjligheten av att i ersättning för värnpliktens utsträckning lindra eller ock avlösa samt jämväl på andra samhällsklasser fördela det på rote- och rusthållarna vilande besväret. Med detta program trädde riksdagen i opposition mot konungen, som väl delade principen om stamtruppernas bibehållande och ställde sig avvisande mot tanken på en ren värnpliktsarmé men ej ville vara med om någon rubbning av indelningsverket. Efter 1867 års riksdags slut inkallade Karl XV A., som lyckats förvärva hans personliga vänskap, i statsrådet för att såsom krigsminister genomföra hans härordningsprinciper. Den förelagda uppgiften överensstämde fullständigt med A:s egna åsikter. Han var den ivrigaste och trognaste anhängare av indelningsverket, »denna underbara institution, i vilken icke allenast varje regemente, varje kompani, nej, där snart sagt varje rote äger sin egen historia»; i trontalet vid 1868 års riksdag betecknades också indelningsverkets orubbade bibehållande som det billigaste och rättvisaste medlet att bilda en i alla avseenden god stamtrupp. Något härordningsförslag kunde emellertid helt naturligt ej föreläggas denna riksdag. Och det såg ett ögonblick ut, som om A. ej skulle få föra uppdraget till slut. Han led nederlag i en anslagsfråga, den s. k. laboratoriefrågan, och då han hade skäl att tillskriva sjöministern von Platens hållning denna motgång, begärde han avsked. Han ansågs

dock »i detta ögonblick snart sagt omistlig» (De Geer), och det blev von Platen, som fick lämna statsrådet.

Till 1869 års riksdag hade A. i minsta enskildheter utarbetat sin organisationsplan, ett digert band om 400 sidor jämte ett lika vidlyftigt häfte bilagor, men då de övriga statsråden betvivlade möjligheten att vinna riksdagens bifall till förslaget i dess helhet, begärde man nu endast, att värnpliktstiden skulle utsträckas från fem till tjugu år och de beväringsskyldigas övning till sextio dagar; i gengäld erbjödos vissa lindringar för rust- och rotehållarna. I verkligheten var emellertid den Abelinska organisationsplanens läge i riksdagen hopplost på grund av motsatsen mellan regeringen och lantmannapartiet i fråga om indelningsverket. Regeringsförslaget föll, och då A. vid riksdagen 1871 framlade en modifikation av sin plan, gick det på samma sätt. Sedan även ett försök att vid en urtima riksdag år 1871 genomdriva härordningsförslaget strandat trots det allvarliga utrikespolitiska läget, återstod för A. endast att draga sig tillbaka. Han återgick till sitt regemente, som han dock efter ett halvår lämnade för att övertaga befälet över andra militärdistriktet. Under sin statsrådstitid hade A. genomfört åtskilliga reformer, bl. a. borttagandet av »rangregementenas» rang 12 maj 1870, en åtgärd, som naturligtvis å vissa håll väckte missnöje men i allmänhet hälsades med tillfredsställelse. Vidare må nämnas inrättandet av en till Karlsborg förlagd underbefälskola för hela det indelta infanteriet, till vilken han lyckades erhålla anslag vid 1869 års riksdag. — Såsom kårchef vid större fälttjänstövningar tjänstgjorde A. 1874 och 1884, var 1884 beordrad att följa en större manöver i Tyskland och fungerade 1883 som ordförande för krigsbefälet. I 1873—74 års försvarskommittéer avgav han i flera punkter reservation mot huvudbetänkandet och uttalade sig bl. a. för uttagande av underbefäl genom kommendering hellre än genom lottning. I tjugusju år tillhörde A. riksdagens första kammare såsom representant för Östergötlands län. Härunder tog han verksam del i alla militära frågor och var medlem av försvarsutskotten 1875, 1877, 1878 och 1883. Han anslöt sig till den Reuterswärdska gruppen; 1895 insattes han i hemliga utskottet. I Göta kanalbolags direktion fungerade A. som ordförande 1881—1901. Vid avskedet ur krigstjänsten gavs honom genom särskild armédagorder ett offentligt erkännande av K. M:t.

Tryckt arbete: Några upplysningar angående milis-systemet i Schweiz af en svensk officer. Sthm 1867. 78 s. + 1 tab. (Anon.)

Källor: Militaria: ansökn. och meritförteckn., RA; egenh. tjänsteförteckn. i familjens ägo; KrVA Tidskr. 1869; KrVA Handl. 1903 (nekrolog); L. De Geer, Minnen (1892); K. Fr. Karlson, Blad ur Örebro skolas historia (1871–1900). Se i övrigt: Ny illustr. tidning 12 okt. 1867; Vikingen 31 dec. 1887; Stockh. dagblad 17 maj 1899.

S. DRAKENBERG.

3. Carl Rudolf Zacharias Abelin, den föregåendes son, f. 30 maj 1864 i Malmö. Studerade vid Beskowska skolan i Stockholm och vid h. allmänna läroverken i Linköping och Norrköping.; avlade mogenhetsexamen vid sistnämnda läroverk 7 juni 1884; studerade vid universitetet i Uppsala 1884—85; utbildade sig i trädgårdsskötsel i Rosenborgs anläggningar vid Köpenhamn åren 1885—87 samt under upprepade resor i Tyskland, Holland, Belgien, Österrike, Tyrolen, Italien, England och Ryssland åren 1891—1913.

Gift 1) 17 sept. 1892—maj 1908 med Ellen Hilda Signe Maria Scherini, f. 2 mars 1873, dotter av grosshandlaren, spanske v. konsuln i Norrköping Josef Leonard Scherini; 2) 30 maj 1909 med Signe Margareta Kristina Ziedner, f. 19 juli 1883, dotter av medarbetaren i Dagens nyheter Edvin Ziedner.

En ögonsjukdom nödgade A. att avbryta studierna i Uppsala, vilka omfattade latin, historia och statskunskap. Han ägnade sig då åt trädgårdsodlingen; efter de utländska studierna anlade han å lägenheten Norrviken nära Åby station huvudsakligen frukt- och vinodlingar, vilka blevo bemärkta för sin höga kultur. Mot slutet av 1890-talet uppträdde han i föredrag och skrifter såsom reformator inom fruktodlingen; hans angrepp mot de svenska trädskolorna. och trädgårdsundervisningen föranledde häftiga strider och mycken polemik i pressen. Vid Norrviken tog han initiativet till den kvinnliga undervisningen i trädgårdsskötsel, utbildade de första trädskötarna samt stiftade den första fruktodlarföreningen i Sverige, vilken medfört en fullkomlig (numera allmänt antagen) omkastning i fruktens sortering och packning. Vidare har han verkat för fruktträdens besprutning och rationella vård samt jämte baron T. Adelswärd anlagt trädgårdsskolan vid Adelsnäs och de vidsträckta anläggningarna vid Västantorps nära Åtvidaberg.

A:s verksamhet har föranlett mycken diskussion och skarpt motstånd inom fackintresserade kretsar men dock småningom nått erkännande; för den svenska fruktodlingens utveckling har hans insats givetvis ägt betydelse.

År 1906 anlade A. nära Båstad i Skåne Norrviken n:o 2, omfattande betydande anläggningar för odling av alla sorters frukt och nötter. Under de senare åren har han utvecklat en